

Zřícenina hradu Lukov

Kraj: Zlínský

Okres: Zlín

GPS souřadnice: 49.303166N, 17.740054E

Adresa URL: www.hradlukov.cz

Hrad Lukov, jeden z nejrozlehlejších moravských hradů, je zasazen do malebné přírody Hostýnských hor nad stejnojmennou obcí blízko Zlína. V současné době se o provoz a postupnou památkovou obnovu hradu stará Spolek přátel hradu Lukova.

Počátky hradu Lukova sahají do první třetiny 13. století. Z této doby pochází fragmenty kamenných prvků, které dokládají působení kameníků významné velehradské stavební huti. Je nepochybné, že hrad byl v této době v držení královské koruny, přestože na počátku 14. století jej nacházíme v držení mocného rodu Šternberků, o čemž svědčí zmínka z roku 1332. Ale už následujícího roku se hrad vrací do rukou krále, jak o tom píše ve svém životopise český král a římský císař Karel IV. Ovšem v jeho moci nezůstal dlouho. Už někdy v roce 1342 náleží opět Šternberkům, v jejichž správě zůstal takřka po dvě stě let.

Ve 14. století měl hrad vlastní jádro tvořené hradním palácem, k němuž na jihu přiléhala věž, připomínající věž hradu Buchlova a střežící přístupovou cestu. V době česko-uherských válek byl hrad dobyt a vypálen vojsky uherského krále Matyáše Korvína. Pravděpodobně rozsáhlé poškození hradního opevnění se stalo podnětem k významné přestavbě a rozšíření hradu na konci 14. století. Hrad byl rozšířen o rozsáhlé předhradí, zpevněné nárožními věžemi, z nichž jedna – Svatojánská – se zachovala dodnes (kvůli špatnému stavu není přístupná).

V roce 1548 se vlastníky hradu stali Nekšové z Landeka, za jejichž držení dochází k rozsáhlé renesanční přestavbě a přizpůsobení tehdejšími požadavkům na pohodlný život. Nekšové byli dobrými hospodáři a tak se jejich panství významně rozrostlo a zbohatlo. Není proto divu, že poslední dědička rodu Lukrecie se stala středem zájmu mnoha urozených kavalírů. Jejím druhým manželem se stal o něco málo mladší, neobyčejně ctižádostivý šlechtic (pozdější významný vojevůdce) Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, kterému se po její smrti v roce 1614 spadl do klína rozsáhlý majetek. Na jaře 1642 získali bez boje hrad Lukov Švédové a téměř tři měsíce zde měli posádku.

Když odcházeli, vyrabovali ho a zapálili. V té době drželi hrad Minkvicové z Minkvicburku, kteří se však léta potýkali s obrovskými dluhy a exekucemi. Od zadlužených Minkviců získal lukovské panství Jan Josef z Rottalu, který jej však záhy prodal Seilernům. Seilernové se jako vídeňská dvorská šlechta na lukovském panství moc nezdržovali. Hrad ztrácel na významu a postupně z něho byly vrchnostenské kanceláře přemístěny dolů do vesnice až byl na konci 18. století opuštěn úplně a stal se zdrojem levného stavebního materiálu.

Pokusy o záchranu hradního areálu započaly v poslední čtvrtině 20. století. Od roku 1983 zde probíhá takřka nepřetržitě archeologický výzkum a od roku 1987 byla zahájena postupná památková obnova. Podílí se na ní členové Hnutí Brontosaurus a Spolku přátel hradu Lukova. Díky dlouholeté práci dobrovolníků se hrad proměnil ze zanedbané zříceniny ve vyhledávaný turistický cíl, kde probíhají vzdělávací programy zaměřené zejména na děti a mládež.

